

UPRAVLJANJE IN ŽIVLJENJE Z RJAVIM MEDVEDOM V SLOVENIJI

Univerza
v Ljubljani

Biotehniška
fakulteta

DINARICUM

Društvo za ohranjanje, raziskovanje
in trajnostni razvoj Dinaridov

foto: Miha Krofel

Miha Krofel & Klemen Jerina (Odd. za gozdarstvo, BF, UNI LJ)

Življenje medveda

Življenje medveda

- največja zver v Evropi (povp. 150 kg samci, 100 kg samice)

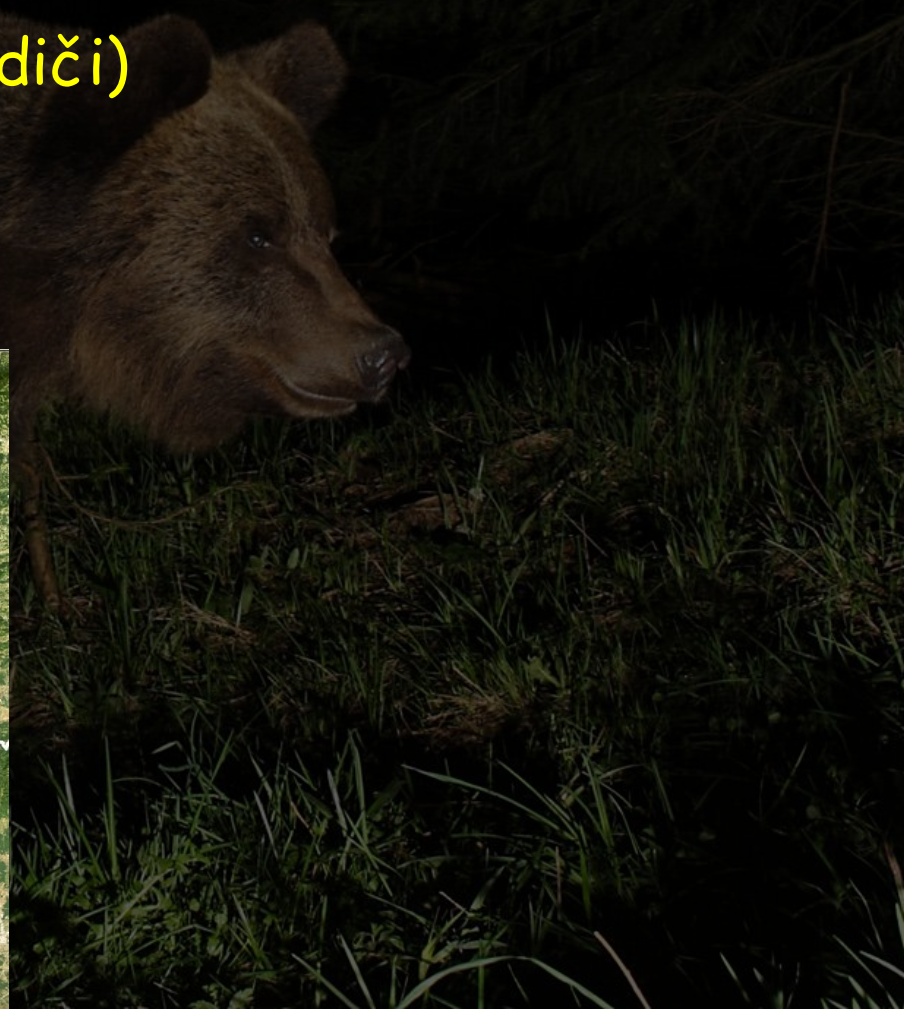
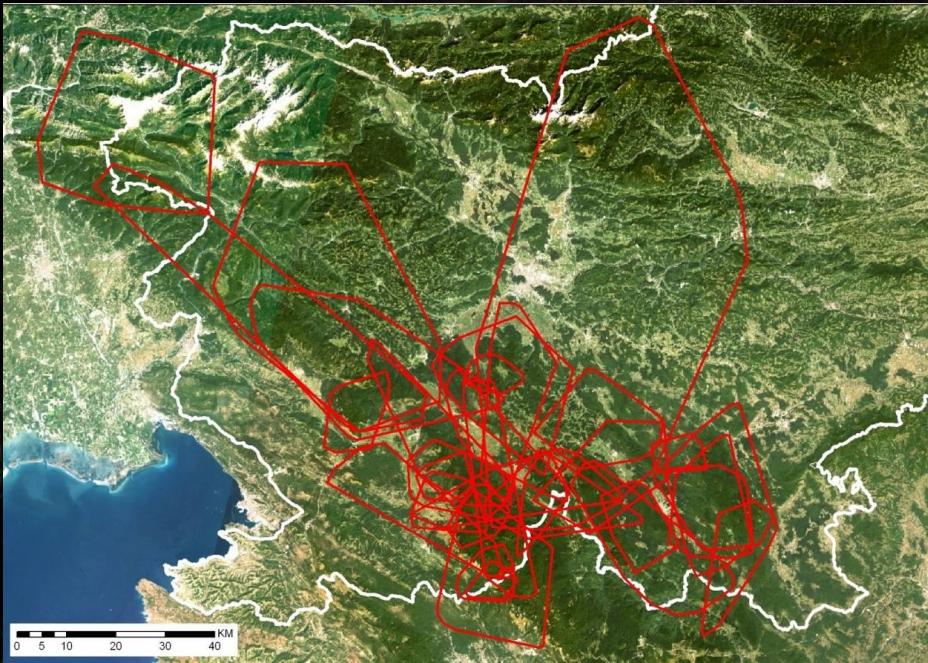
Življenje medveda

- največja zver v Evropi (povp. 150 kg samci, 100 kg samice)
- samotarji (izjema samice z mladiči)

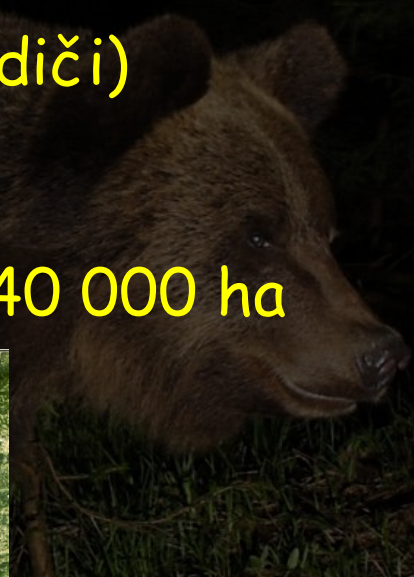
Življenje medveda

- največja zver v Evropi (povp. 150 kg samci, 100 kg samice)
- samotarji (izjema samice z mladiči)
- NISO teritorialni!

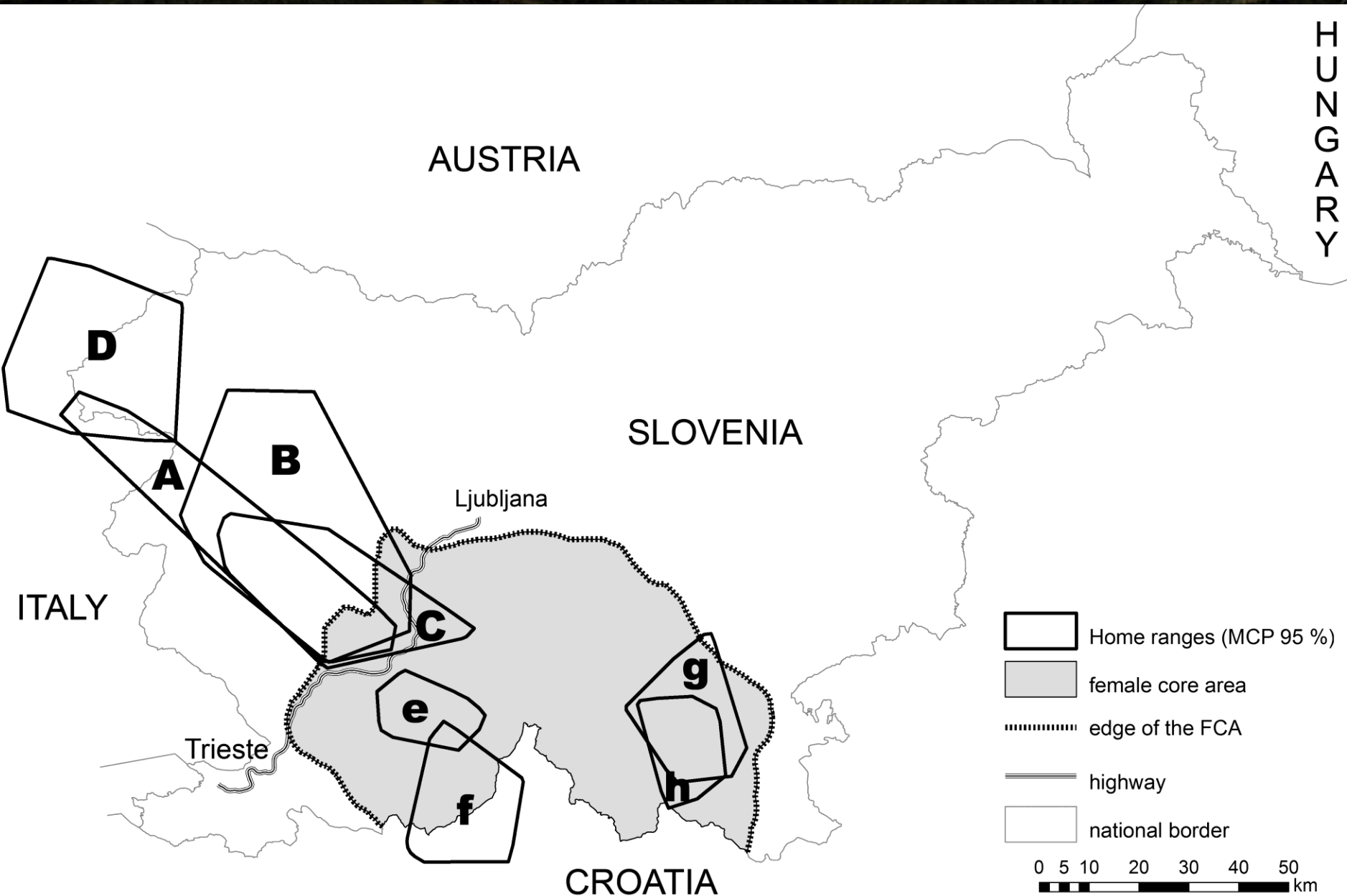

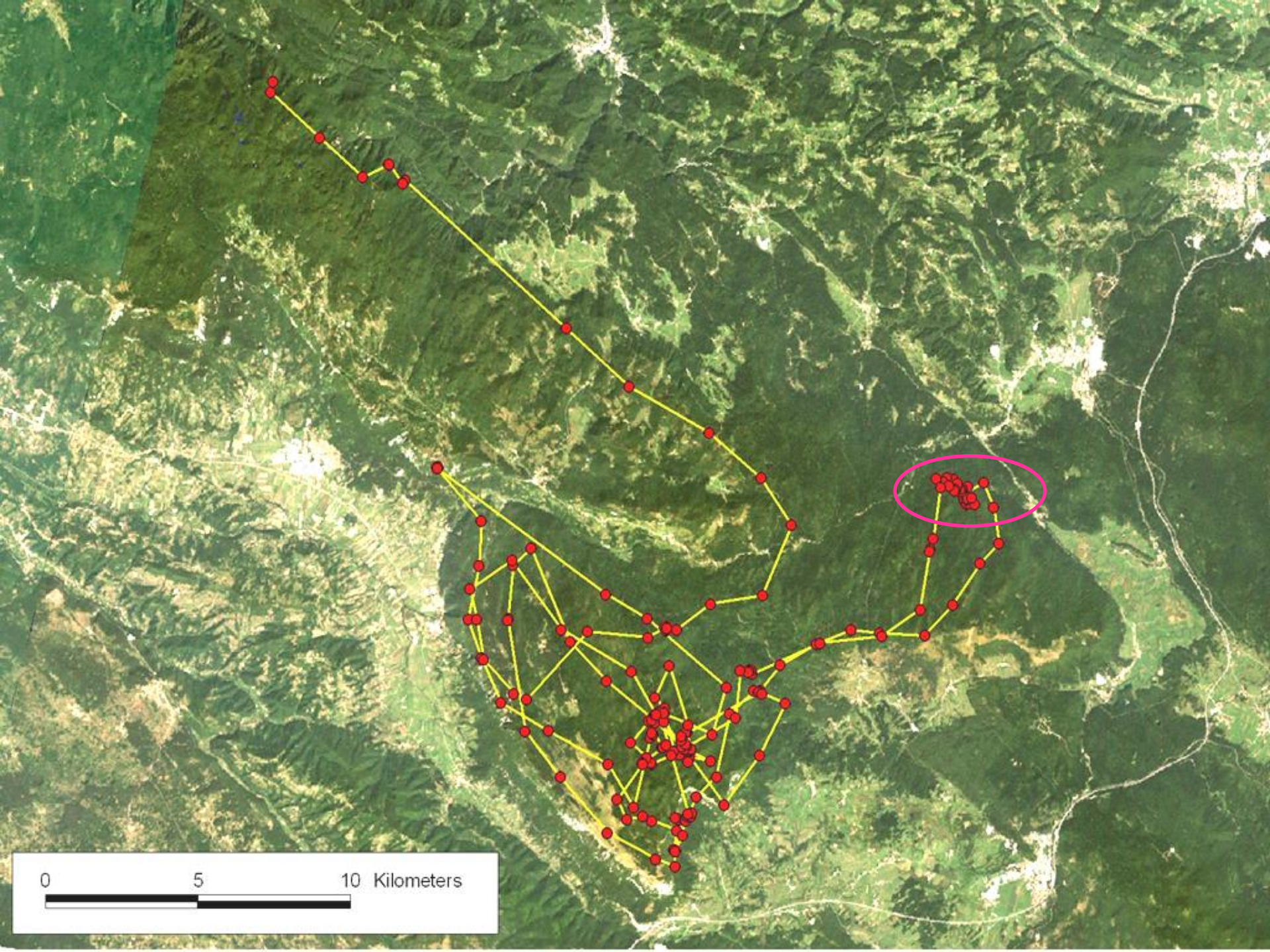
Življenje medveda

- največja zver v Evropi (povp. 150 kg samci, 100 kg samice)
- samotarji (izjema samice z mladiči)
- NISO teritorialni!
- domači okoliši veliki 10 000 – 140 000 ha

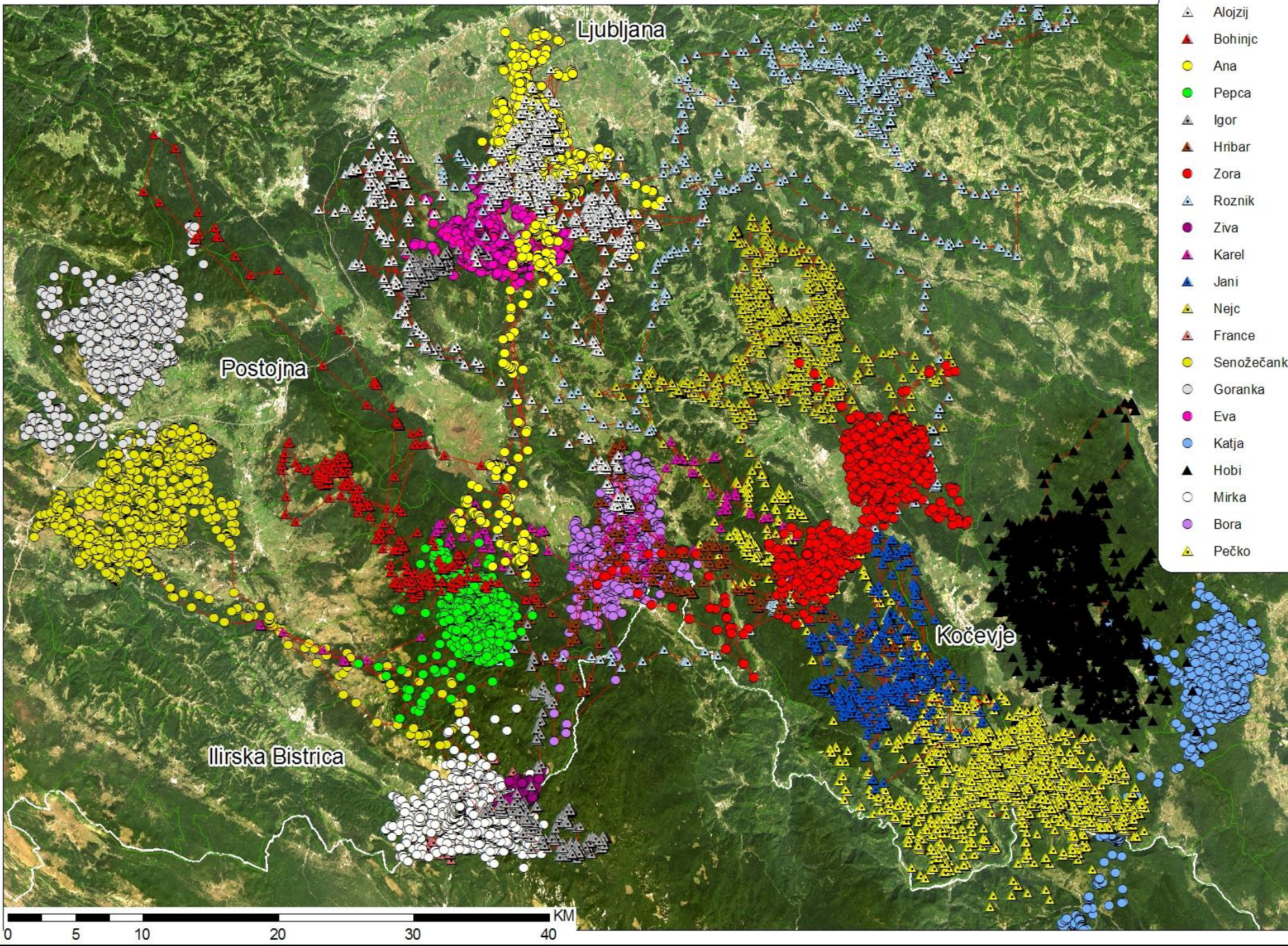
Življenje medveda

0 5 10 Kilometers

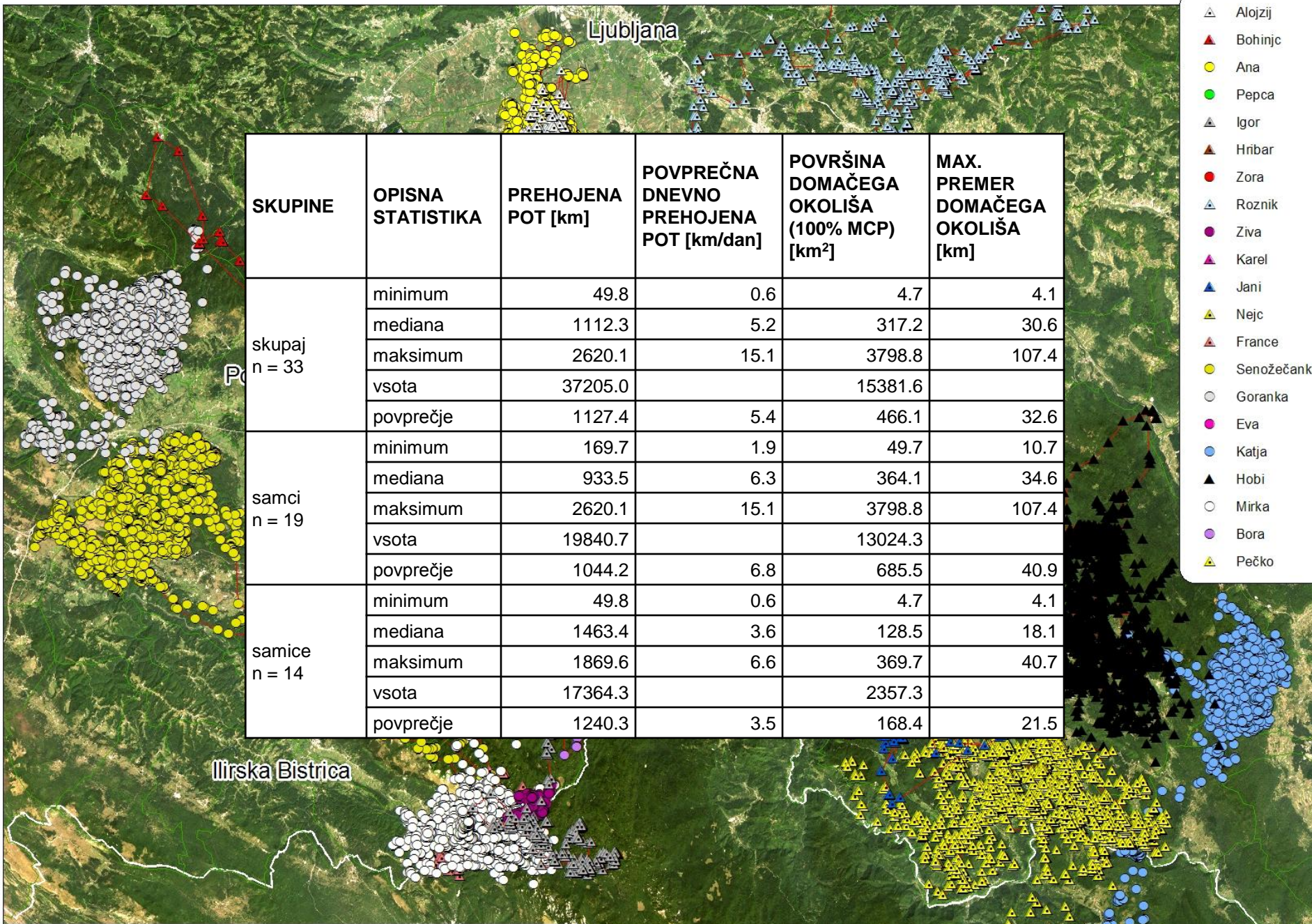
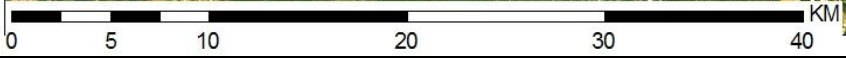

- △ Alojzij
- ▲ Bohinjč
- Ana
- Pepca
- △ Igor
- ▲ Hribar
- Zora
- △ Roznik
- Ziva
- ▲ Karel
- ▲ Jani
- ▲ Nejc
- ▲ France
- Senožččanka
- Goranka
- Eva
- Katja
- ▲ Hobi
- Mirka
- Bora
- ▲ Pečko

0 5 10 20 30 40 KM

SKUPINE	OPISNA STATISTIKA	PREHOJENA POT [km]	POVPREČNA DNEVNO PREHOJENA POT [km/dan]	POVRŠINA DOMAČEGA OKOLIŠA (100% MCP) [km ²]	MAX. PREMER DOMAČEGA OKOLIŠA [km]
skupaj n = 33	minimum	49.8	0.6	4.7	4.1
	mediana	1112.3	5.2	317.2	30.6
	maksimum	2620.1	15.1	3798.8	107.4
	vsota	37205.0		15381.6	
	povprečje	1127.4	5.4	466.1	32.6
samci n = 19	minimum	169.7	1.9	49.7	10.7
	mediana	933.5	6.3	364.1	34.6
	maksimum	2620.1	15.1	3798.8	107.4
	vsota	19840.7		13024.3	
	povprečje	1044.2	6.8	685.5	40.9
samice n = 14	minimum	49.8	0.6	4.7	4.1
	mediana	1463.4	3.6	128.5	18.1
	maksimum	1869.6	6.6	369.7	40.7
	vsota	17364.3		2357.3	
	povprečje	1240.3	3.5	168.4	21.5

- △ Alojzij
- ▲ Bohinjč
- Ana
- Pepca
- ▲ Igor
- ▲ Hribar
- Zora
- ▲ Roznik
- Ziva
- ▲ Karel
- ▲ Jani
- ▲ Nejc
- ▲ France
- Senožecanka
- Goranka
- Eva
- Katja
- ▲ Hobi
- Mirka
- Bora
- ▲ Pečko

Medved Rožnik

Medved Rožnik

0 5 10 20 30 40 KM

Medved Rožnik

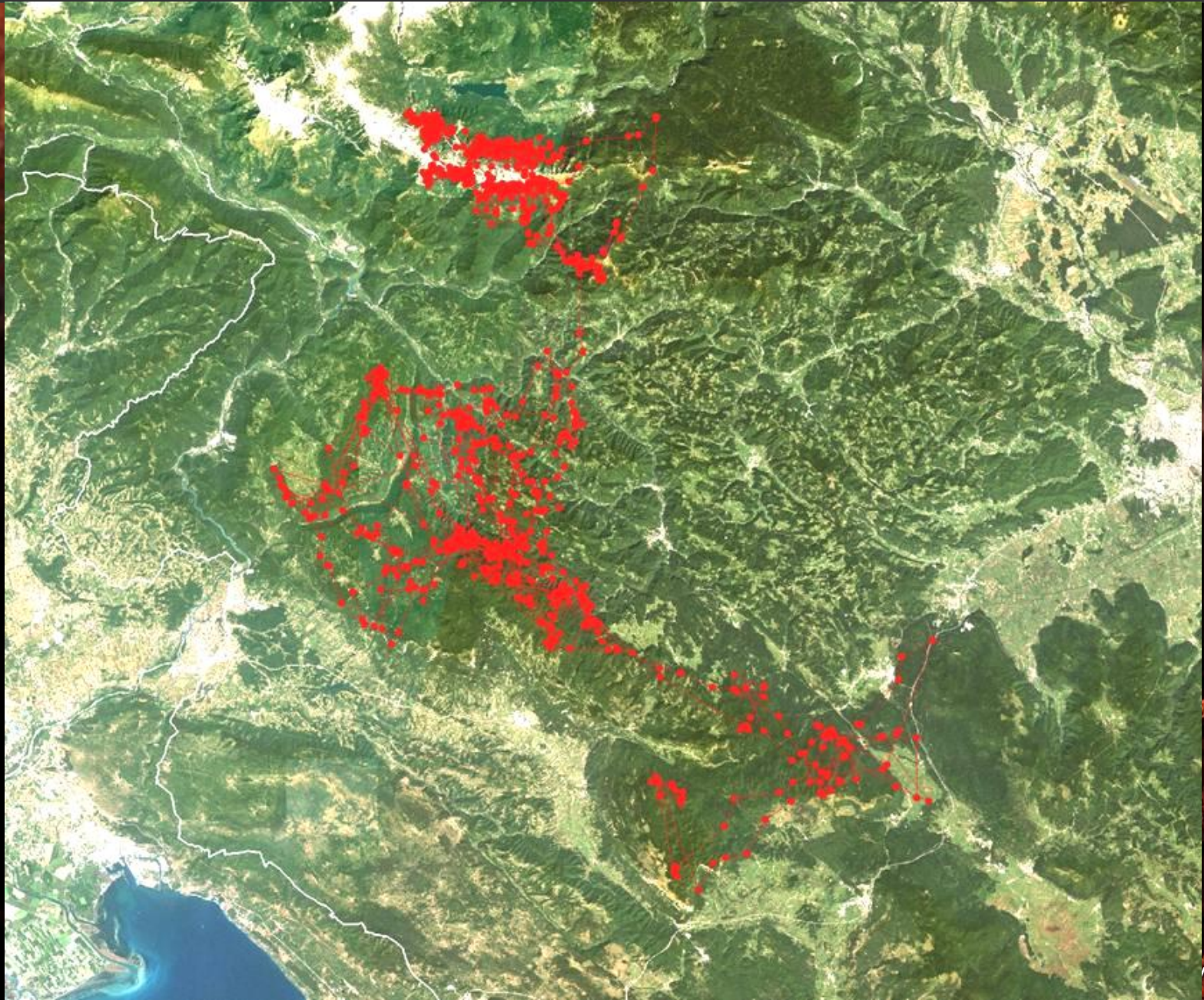

- Rožnik-pot
- ▲ Rožnik-lokacije
- Drzavna meja

Prehrana medveda

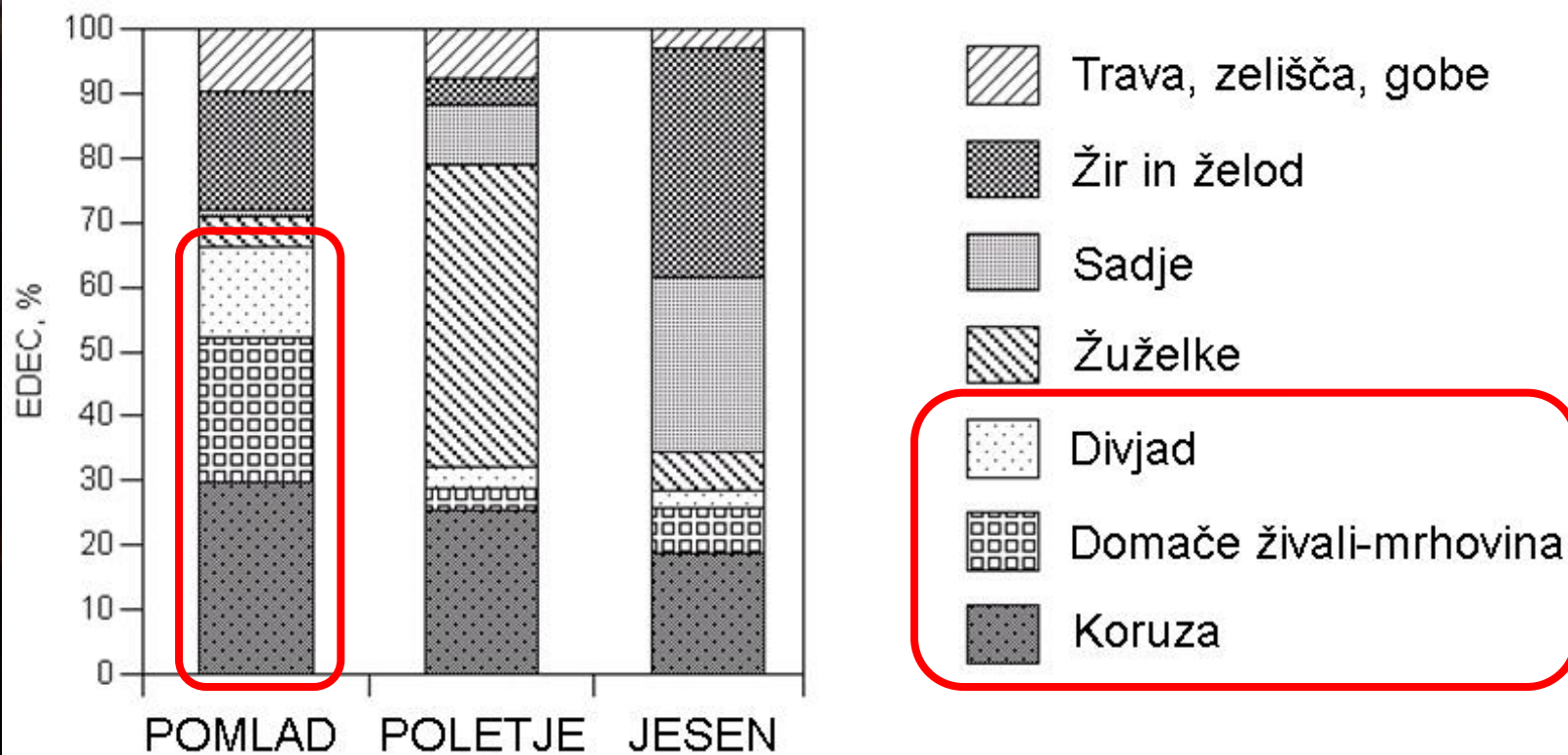

Prehrana medveda

Prehrana medveda

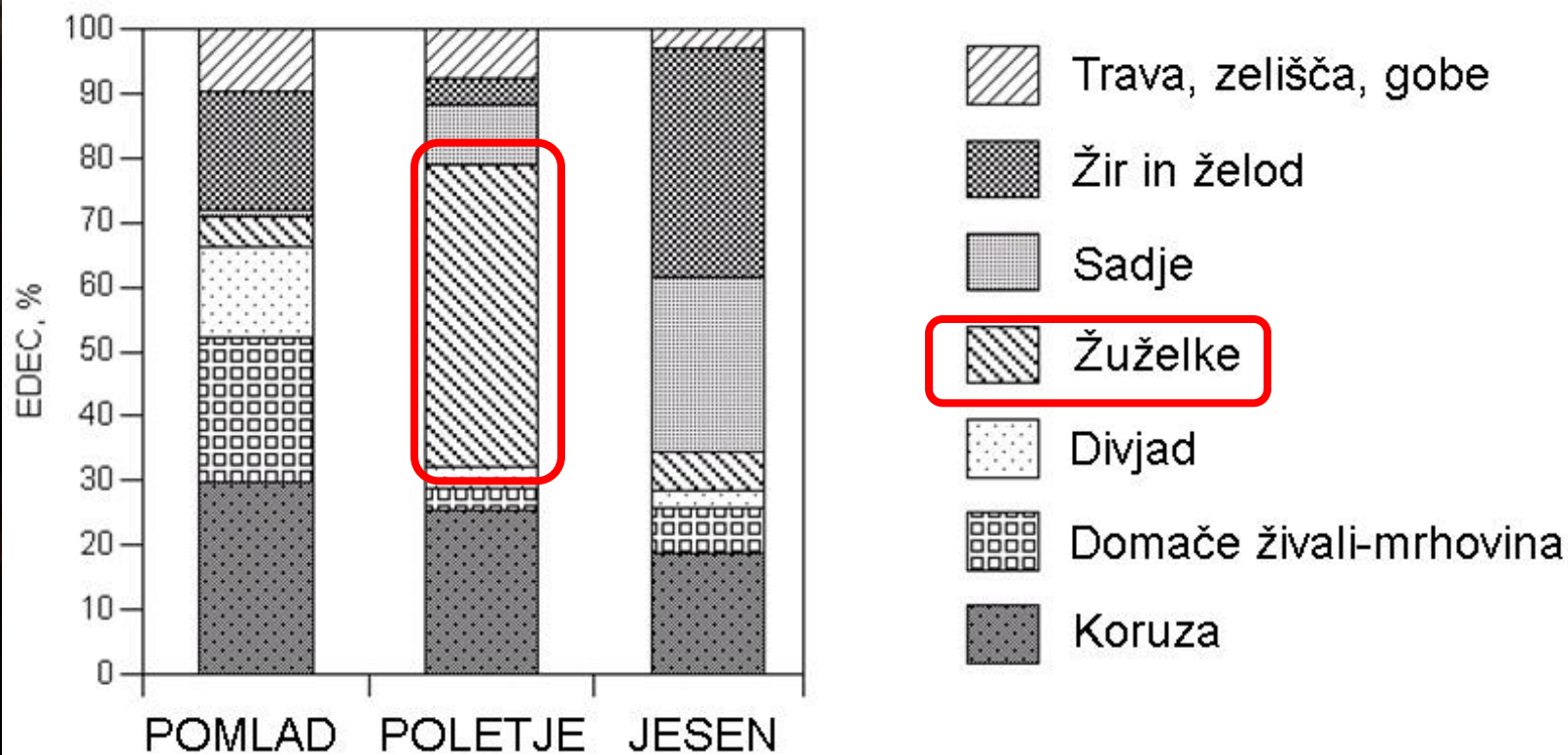
➤ raznolika prehrana

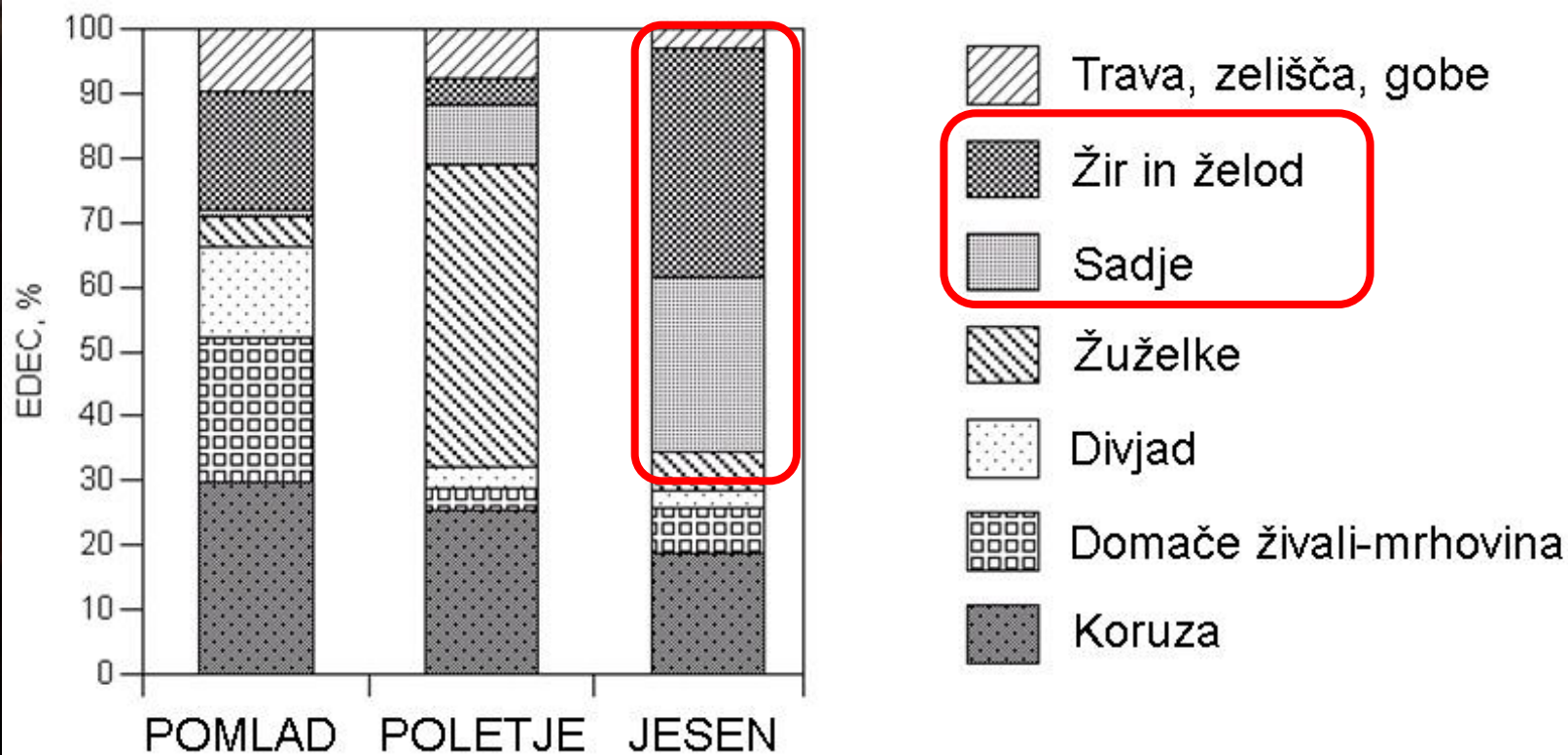
Prehrana medveda

➤ raznolika prehrana

Prehrana medveda

➤ raznolika prehrana

Prehrana medveda

➤ raznolika prehrana

-> številne povezave z drugimi vrstami

➤ raznašanje semen

Prehrana medveda

- raznolika prehrana
  - > številne povezave z drugimi vrstami
- raznašanje semen
- naravni "čistilci"

Prehrana medveda

© Miha Krofel

- vsejedi oportunist
- > konflikti s človekom

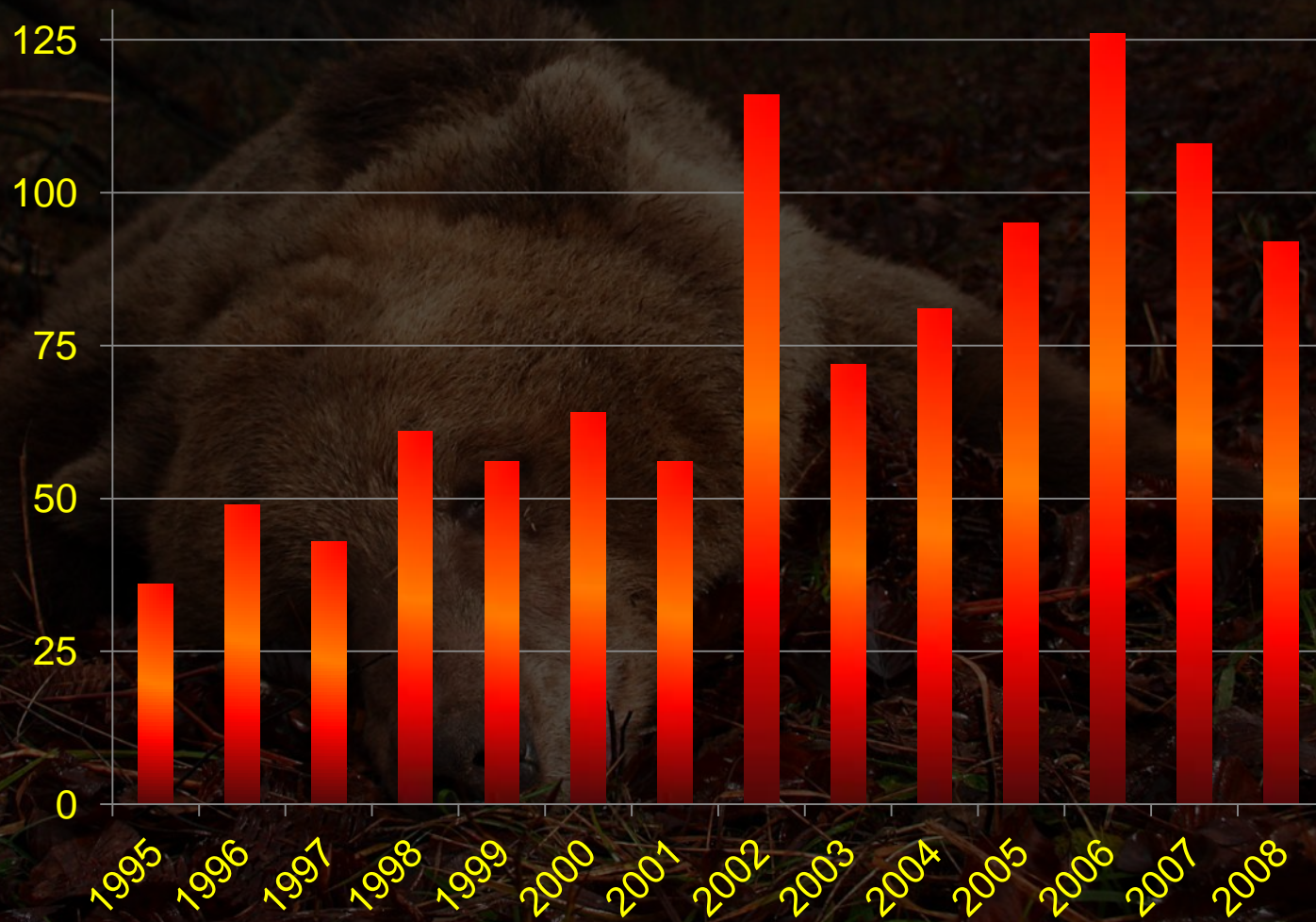
foto: Miha Krofel

Upravljanje z medvedi v Sloveniji

Upravljanje z medvedi v Sloveniji

Letni odvzem:

Upravljanje z medvedi v Sloveniji

Letni odvzem:

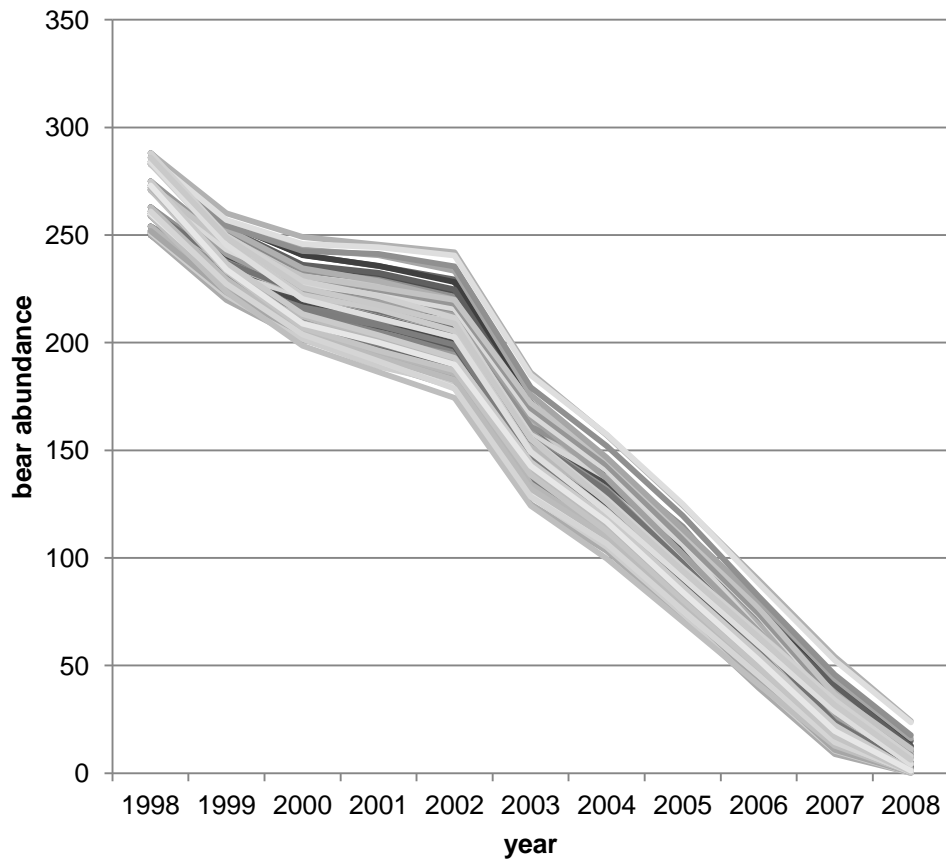
Skandinavija	5 %
Rusija	3 %
Estonija	15 %
Romunija	4 %
Bosna	7 %
Hrvaška	5 %
SLOVENIJA	25 %

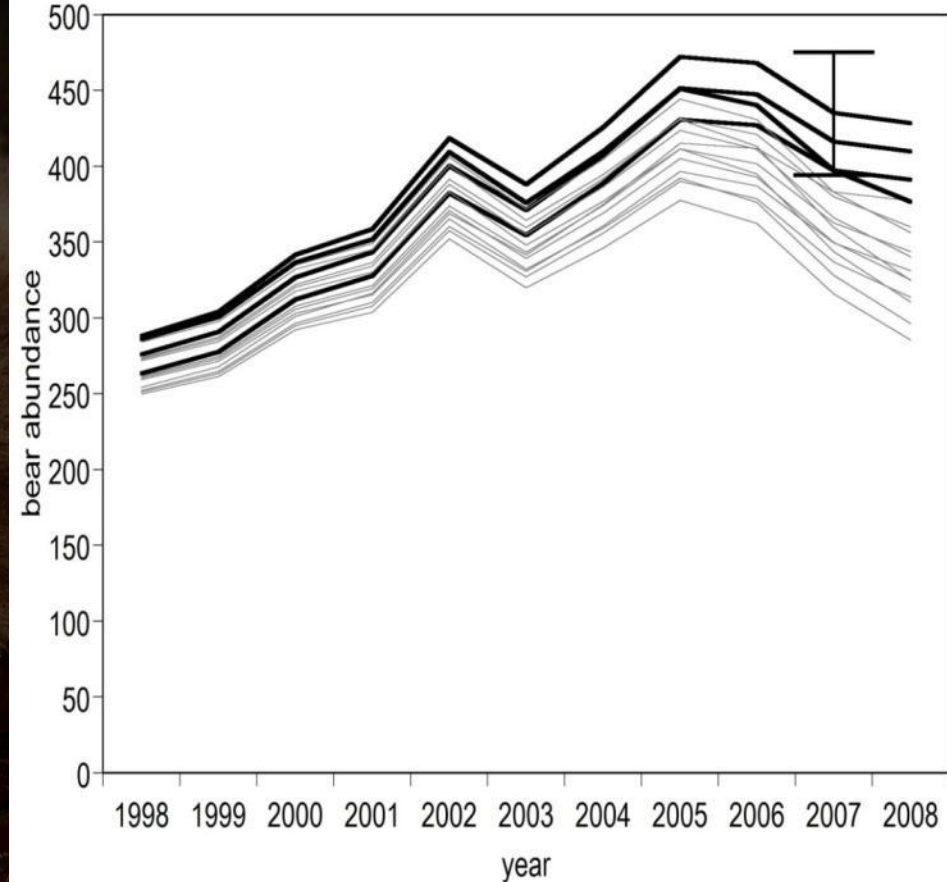
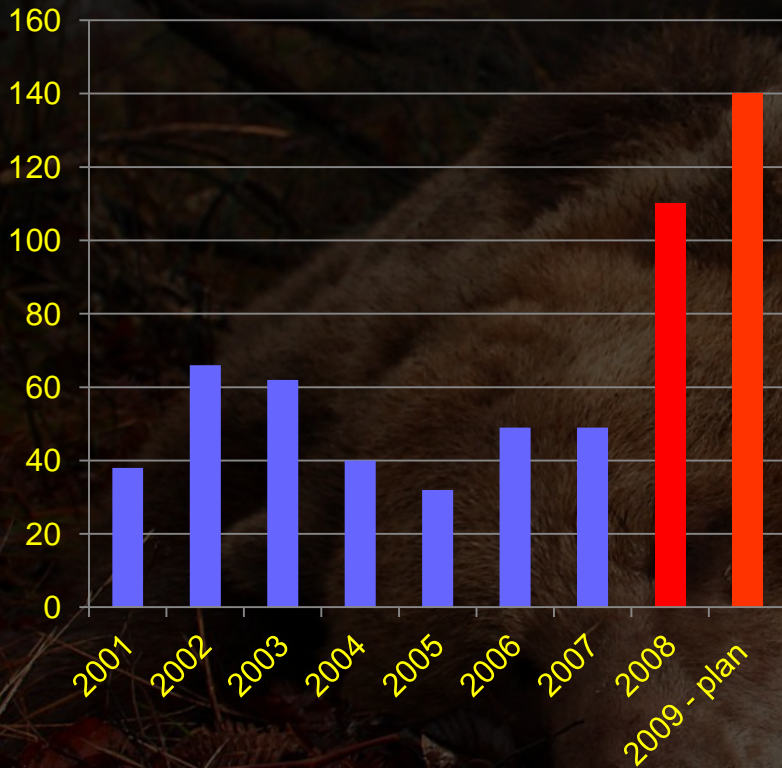
foto: Miha Krofel

Upravljanje z medvedi v Sloveniji

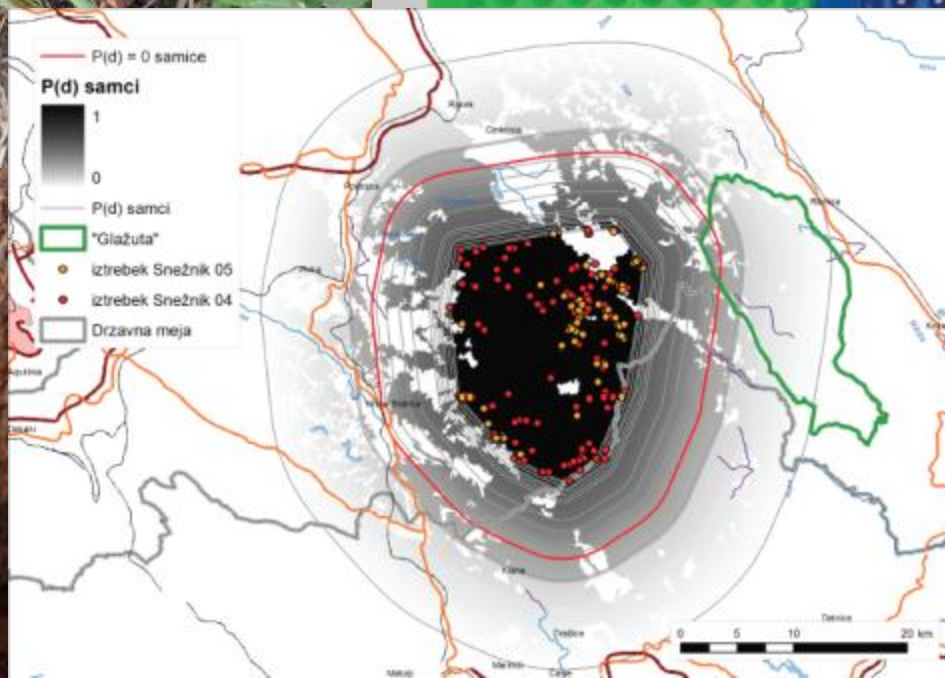
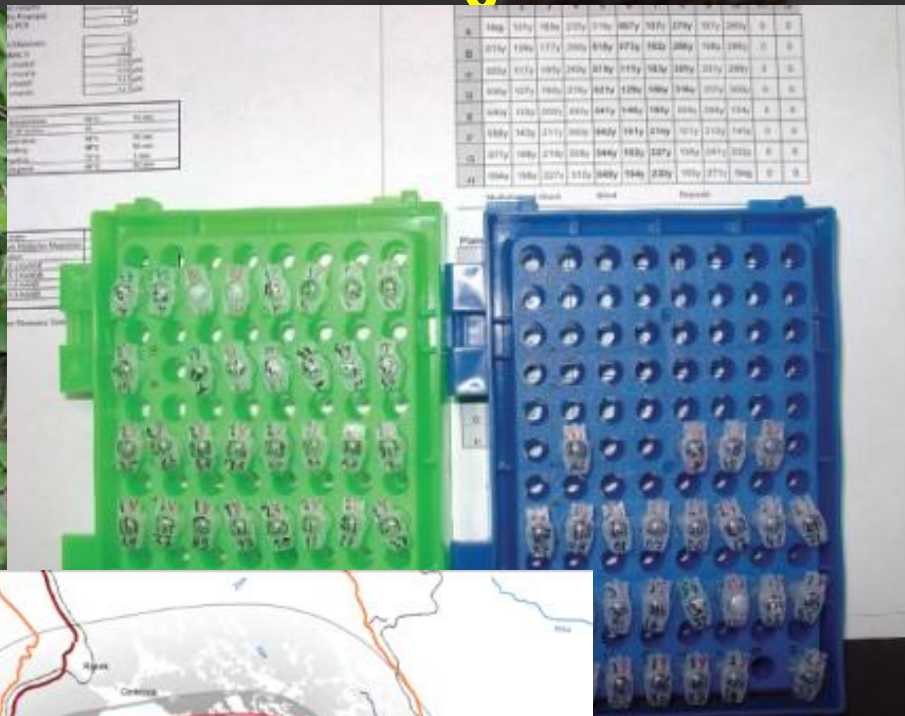
Upravljanje z medvedi v Sloveniji

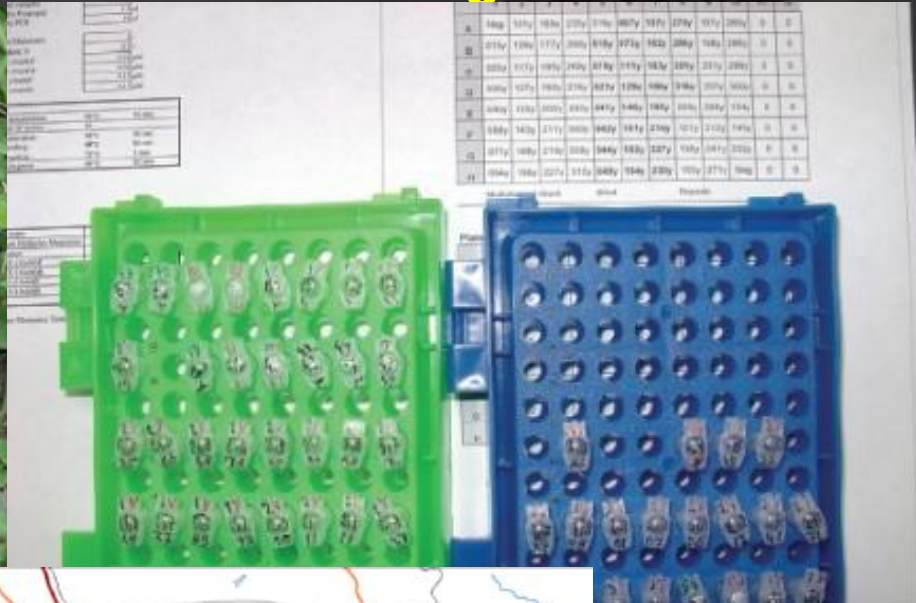
In koliko jih je v Sloveniji???

In koliko jih je v Sloveniji???

In koliko jih je v Sloveniji???

ocena številčnosti za december 2007: **434 ± 40** medvedov

IN KAJ ZDAJ ???

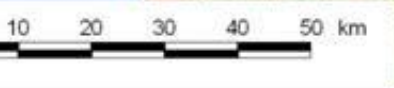
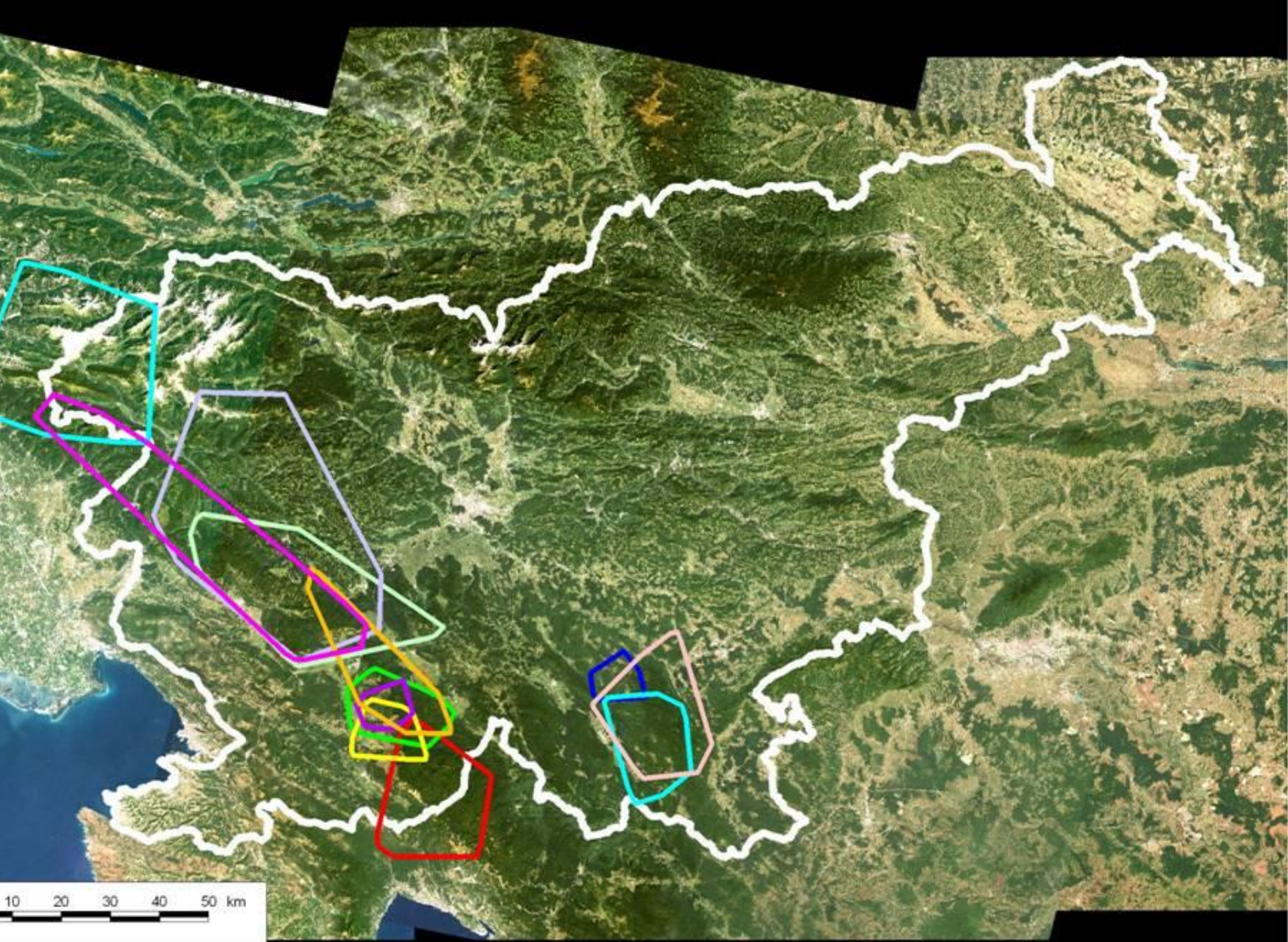
Koliko medvedov naj živi v Sloveniji?

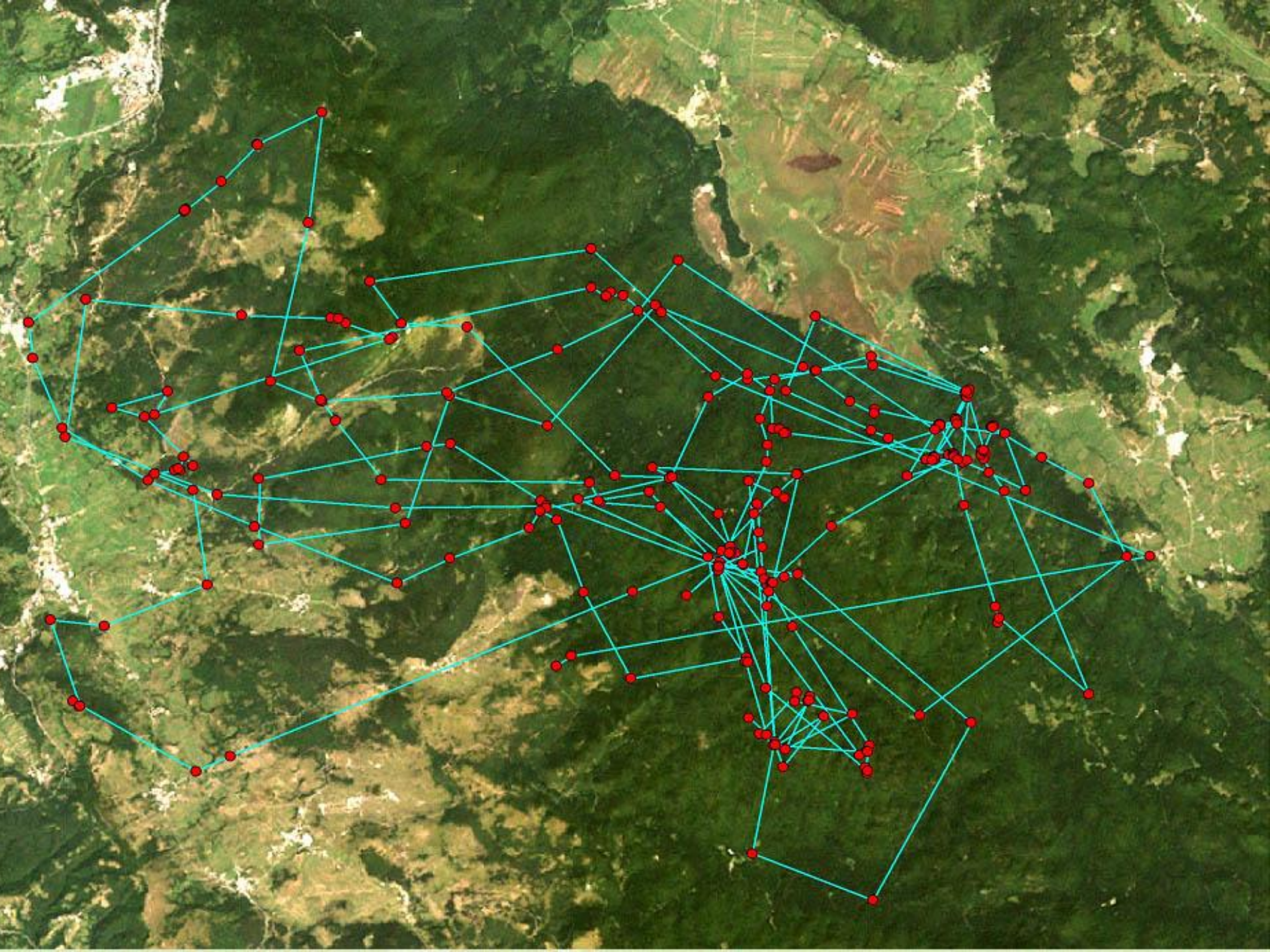
Koliko medvedov naj živi v Sloveniji?

- "...medvedov naj bo toliko kot jih prenese okolje..."
- "...medvedi naj živijo ločeno od ljudi..."

Upravljanje z medvedi v Sloveniji

Upravljanje z medvedi v Sloveniji

➤ "...medvedov bo toliko kot jih lahko ljudje prenesejo ..."

- kakšna je toleranca ljudi?

➤ Kaczensky in sod., 2004 - Biological Conservation:

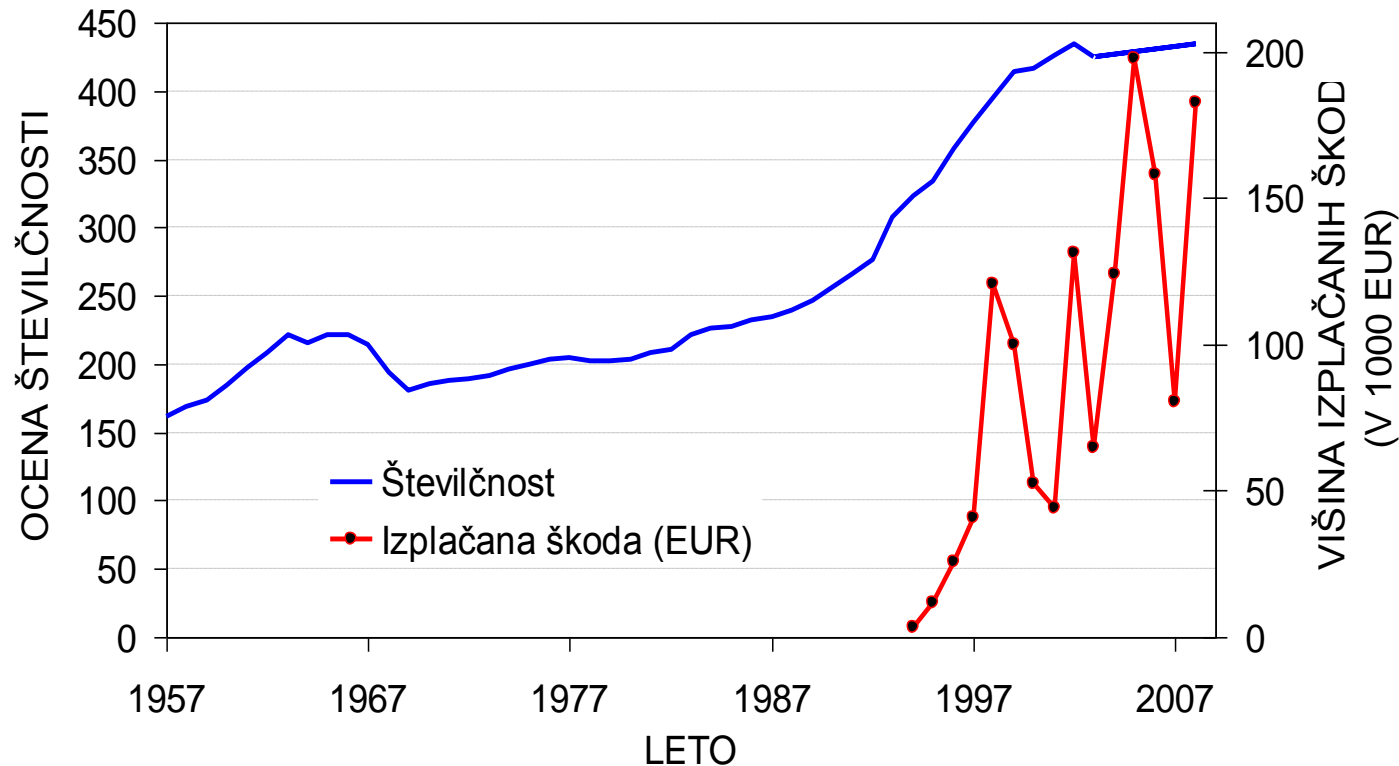
zelo pozitiven odnos lokalnega prebivalstva do medveda
samo 6 % ljudi proti medvedom v svoji okolici

- kaj vpliva na toleranco?

➤ konflikti človek-medved

- kaj vpliva na pogostost konfliktov?

Upravljanje z medvedi v Sloveniji

sejo ..."

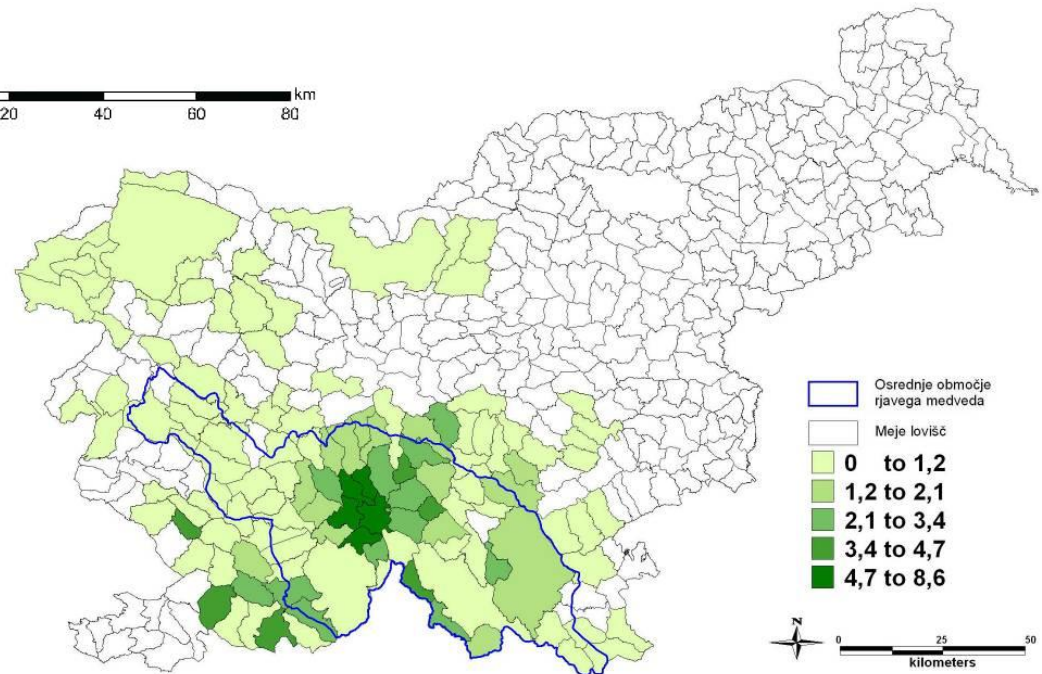
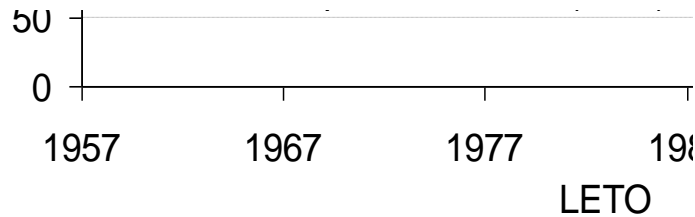
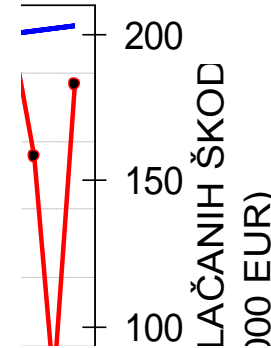
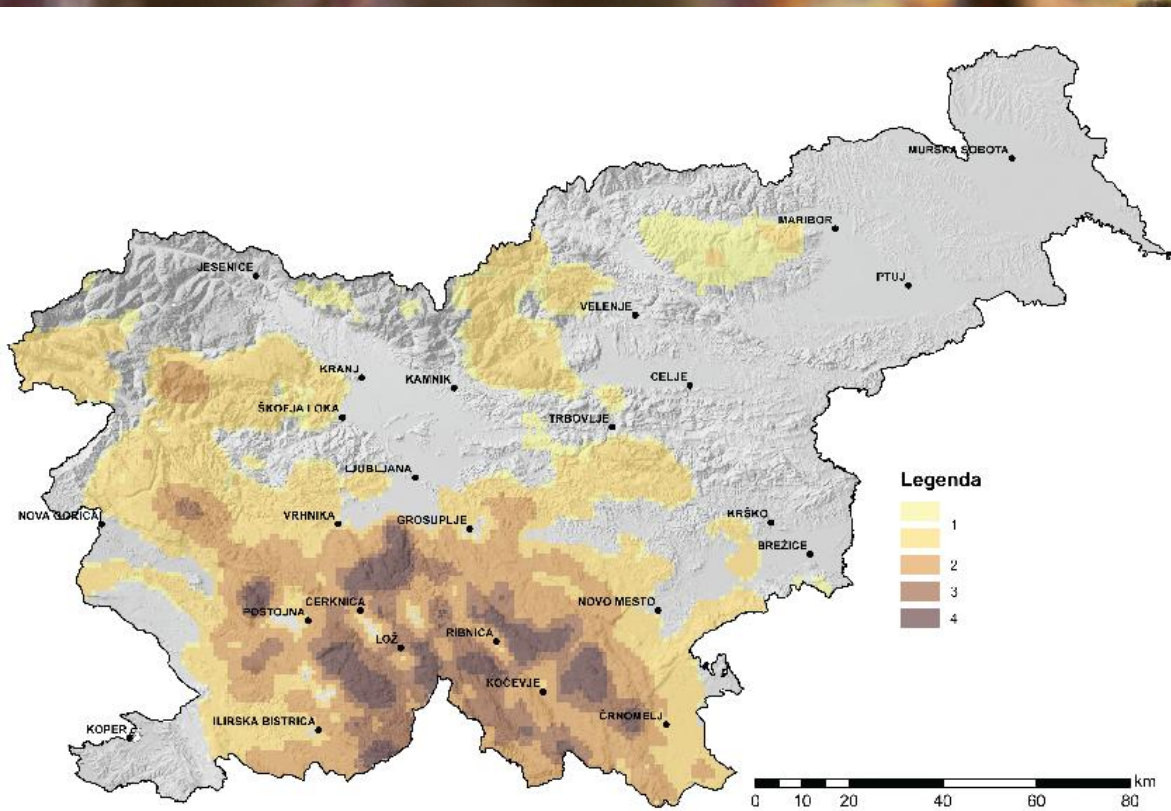
medveda

➤ konflikti človek-medved

- kaj vpliva na pogostost konfliktov?

i v Sloveniji

sejo ..."

➤ konflikti človek-
- kaj vpliva na pogostost

Projekt telemetrije medveda

Univerza
v Ljubljani

Biotehniška
fakulteta

AGENCIJA RS ZA OKOLJE

foto: Miha Krofel

Projekt telemetrije medveda

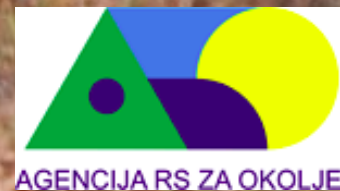
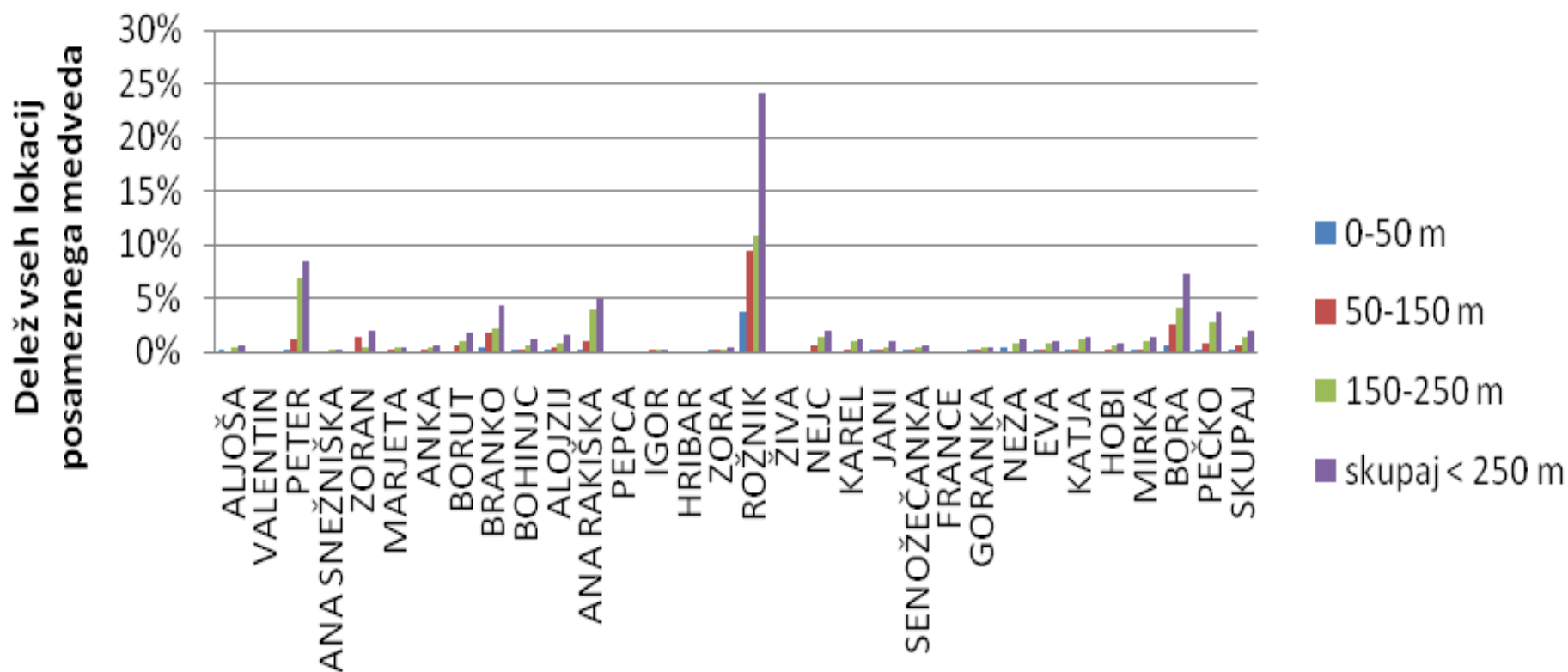

foto: Miha Krofel

KONFLIKTNI MEDVEDI

➤ velik delež vseh konfliktov povzroči malo število medvedov

KONFLIKTNI MEDVEDI

➤ velik delež vseh konfliktov povzroči malo število medvedov

primer Rožnik:

april 2009: 70 % vseh konfliktov z medvedi v Sloveniji

HABITUACIJA NA ČLOVEKA

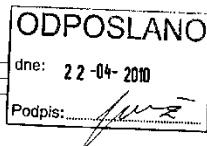
HABITUACIJA NA ČLOVEKA

HABITUACIJA NA ČLOVEKA

HABITUACIJA NA ČLOVEKA

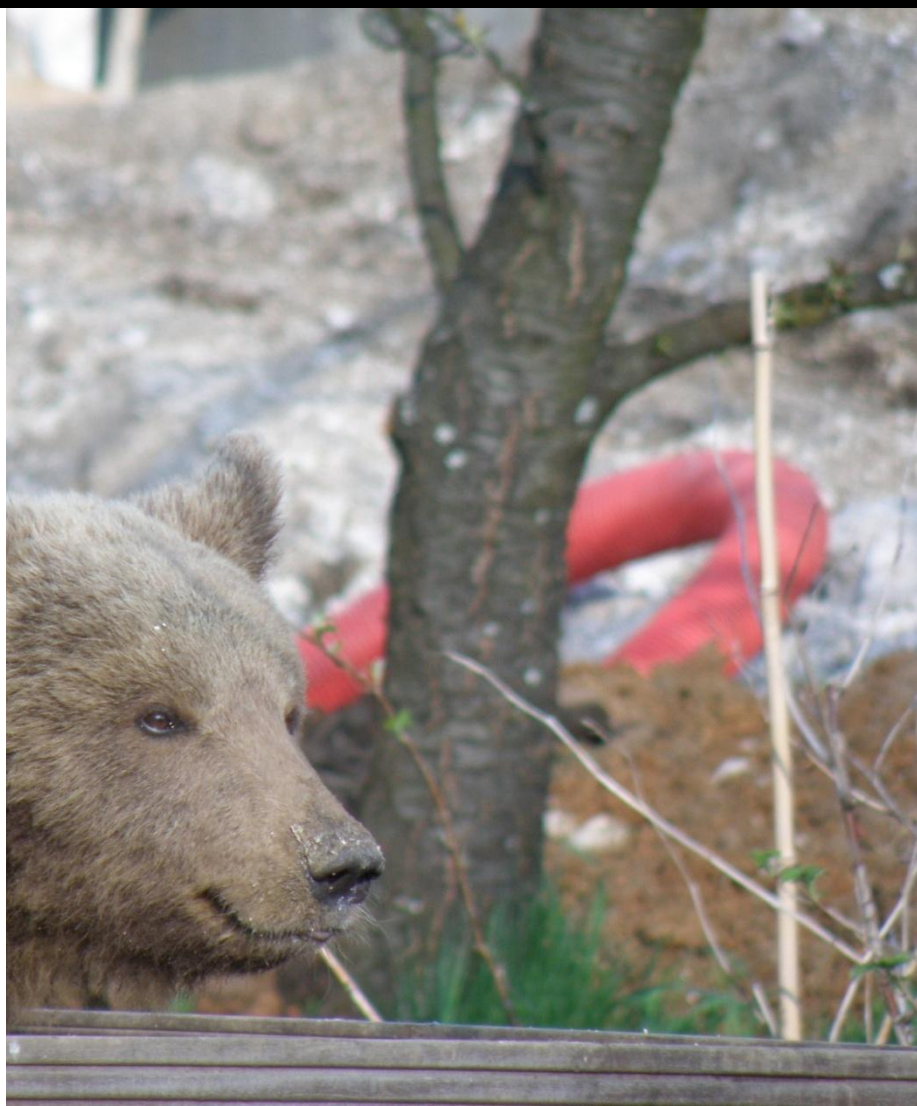

Številka: 35601-72/2010 - 3
Datum: 21. 4. 2010

Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje, izdaja na podlagi drugega odstavka 12. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/03, 45/04, 86/04-ZVOP-1, 138/04, 52/05, 82/05, 17/06, 76/06, 132/06, 41/07, 64/08-ZVIS-F in 63/09) in tretjega odstavka 211. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 - ZUP-UPB2, 105/06 - ZUS-1, 126/07, 65/08 in 8/10), v upravnih zadevah izdaje dovoljenja za izjemen odvzem iz narave rjavega medveda (*Ursus arctos*) po prvem in tretjem odstavku 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 64/05, 115/07, 32/08-odl.US, 96/08 in 36/09) ter na podlagi Strategije upravljanja z rjavim medvedom (*Ursus arctos*) v Sloveniji (sprejeta na seji Vlade Republike Slovenije dne 24. 1. 2002) po uradni dolžnosti, naslednje

DOVOLJENJE

1. Dovolji se izjemni odvzem iz narave z odstrelom enega (1) osebkov vrste rjavi medved (*Ursus arctos*) katerega teža je ocenjena na 80 kg in se pojavlja na območju v okolici naselja Rakek v občini Cerknica.
2. Izjemni odvzem iz narave iz prve točke je dovoljen upravljavcu lovišča Lovski družini Rakek. Odvzem lahko izvaja oseba, ki izpolnjuje pogoje, določene v predpisih, ki urejajo lov.
3. V skladu z ustno odločbo Agencije Republike Slovenije za okolje z dne 16. 4. 2010 velja dovoljenje do 25. 4. 2010 na območju v okolici naselja Rakek v občini Cerknica. Območje je vrisano na zemljevid v *Prilogi*, ki je priložena te odločbi.
4. Način odvzema iz narave iz prve točke mora biti v skladu s predpisi, ki urejajo lov.
5. Izvajalec odvzema iz narave mora takoj po izvršitvi odvzema obvestiti pristojno osebo na odseku za gozdne živali in lovstvo območnega Zavoda za gozdove Slovenije, ki bo naredila pregled in izmero medveda. Zavod za gozdove Slovenije mora najkasneje v osmih dneh po izvršitvi odvzema osebkov iz narave Agenciji Republike Slovenije za okolje posredovati poročilo o odvzemu iz narave z odstrelom, ki vključuje naslednje podatke: vrsto živali, podrobnejše lastnosti živali (teža, starost, spol ipd.), kraj (lokacijo), datum odstrela živali in način odstrela. V kolikor se odvzem ne bo izvršil, je Zavod za gozdove Slovenije o tem dolžan obvestiti naslovni organ.
6. Pritožba zoper to odločbo ne zadrži njene izvršitve.
7. V tem postopku stroški niso nastali.

HABITUACIJA NA ČLOVEKA

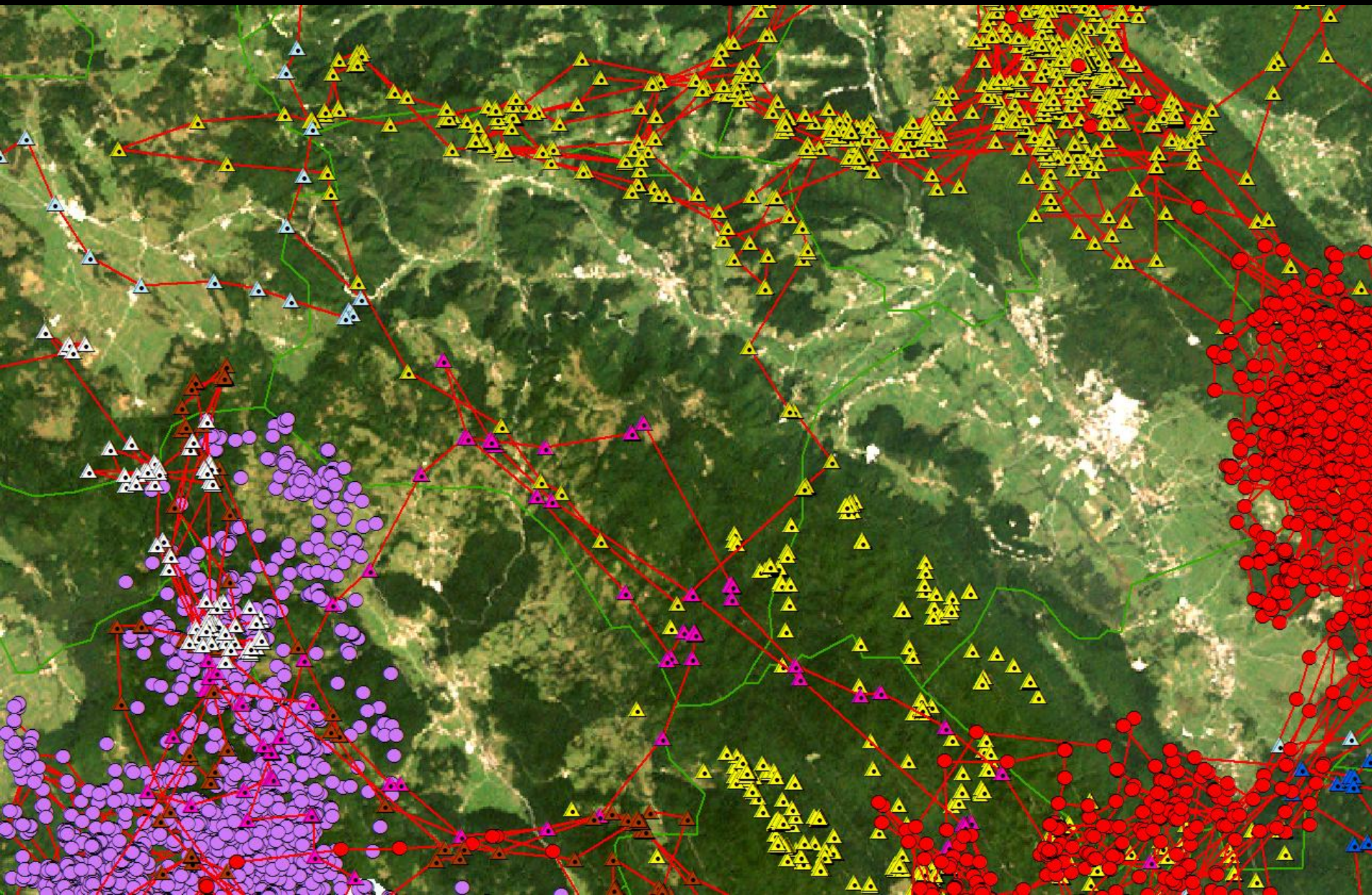
Številka: 35601-7
Datum: 21. 4. 20

Ministrstvo za o
podlagi drugega
RS, št. 58/03, 45
64/08-ZViS-F in
postopku (Uradn
8/10), v upravn
medveda (*Ursus*
prosto živečih ži
odlUS, 96/08 in 3
arcos) v Sloven
uradni dolžnosti,

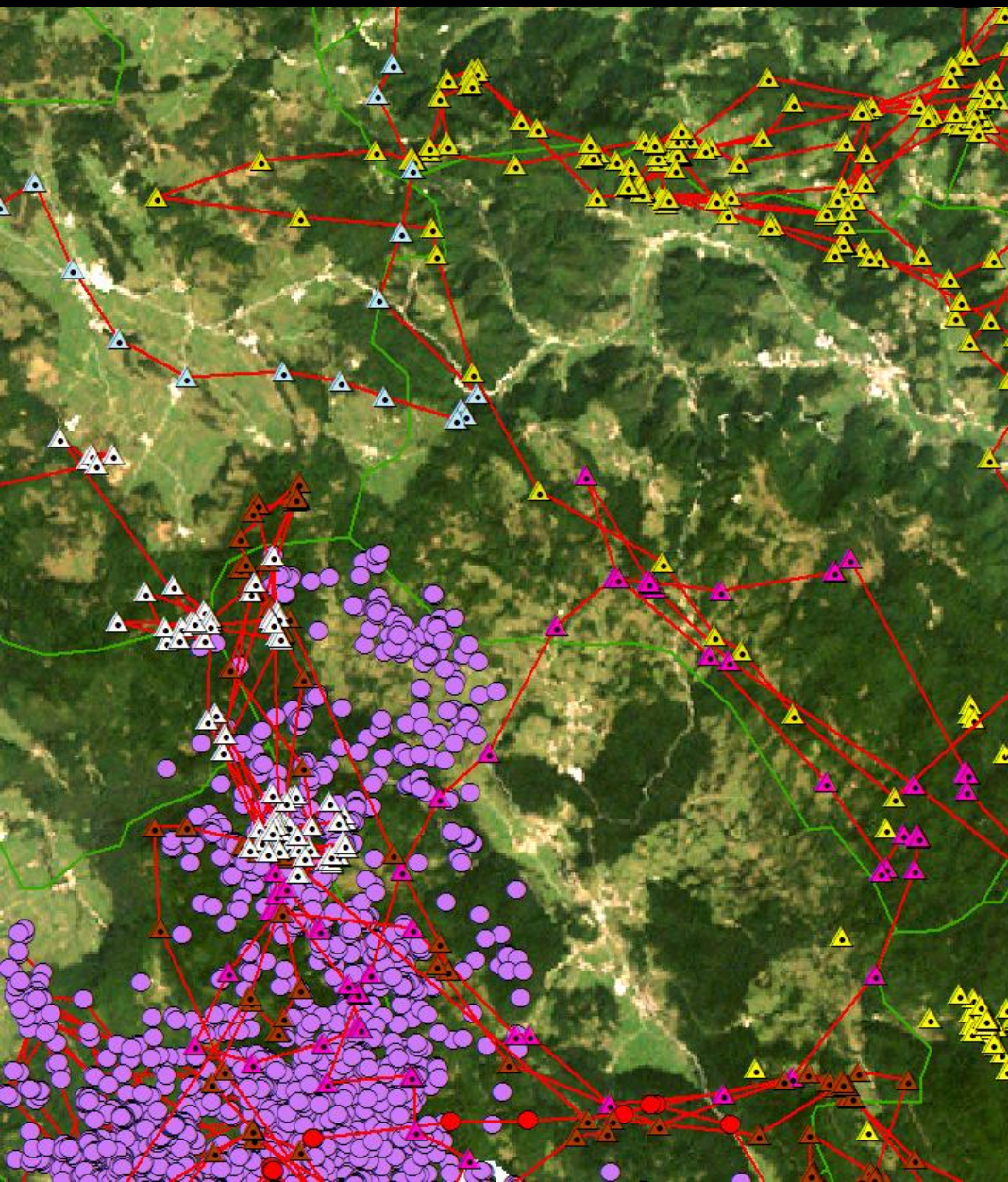
1. Dovolj se izj
medved (*Urs*
območju v ok
2. Izjemni odvz
družini Rake
predpisih, ki u
3. V skladu z us
velja dovolje
Cerknica. Ob
4. Način odvze
5. Izvajalec odv
osebo na od
Slovenije, ki
mora najkas
Republike S
odstrelom, ki
(teža, starost
kolikor se oc
obvestiti nasl
6. Pritožba zop
7. V tem postop

Popis medvedjih lokacij

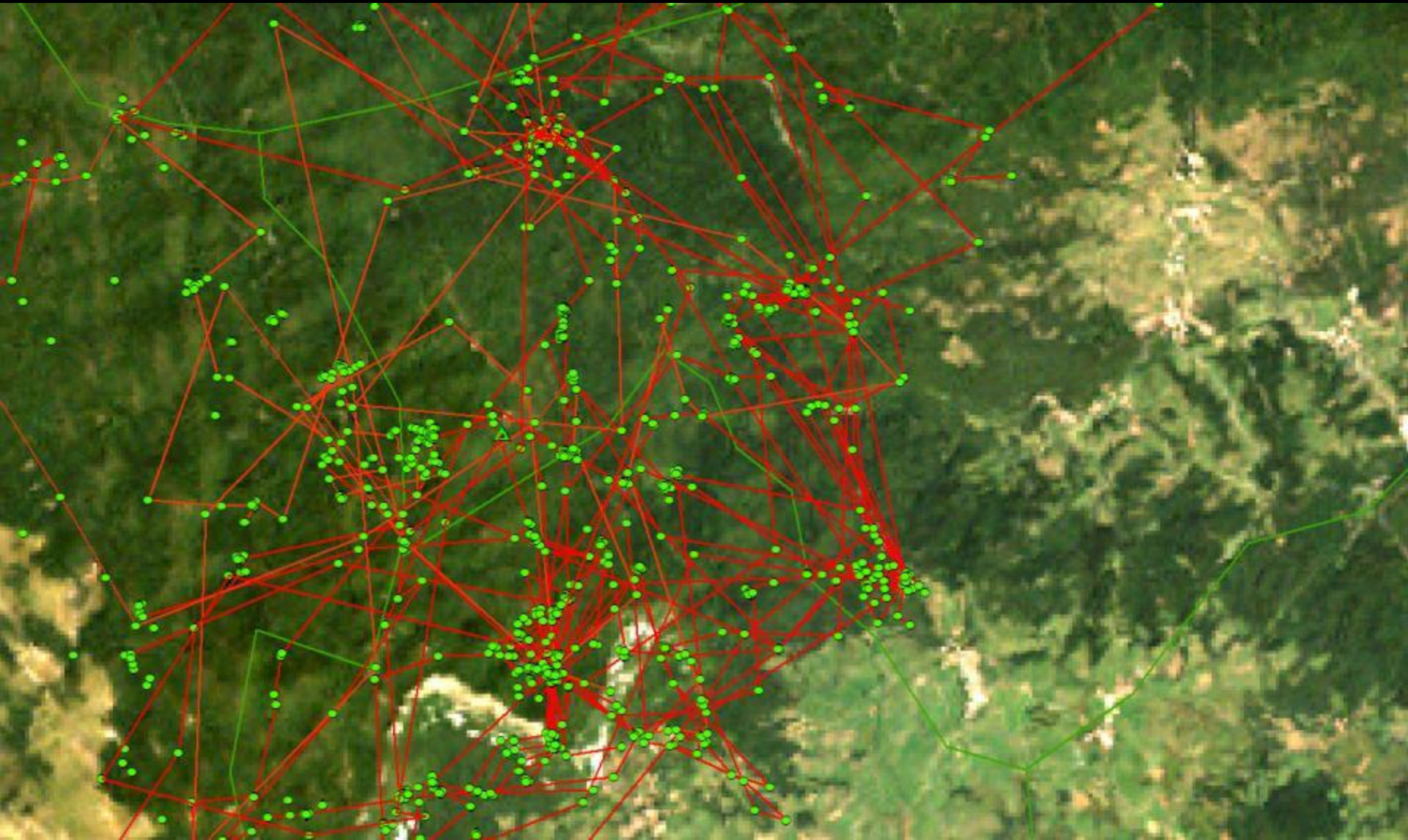

Popis medvedjih lokacij

POPIS MEDVEDJIH LOKACIJ - primeri

POPIS MEDVEDJIH LOKACIJ - primeri

POPIS MEDVEDJIH LOKACIJ - primeri

POPIS MEDVEDJIH LOKACIJ - primeri

POPIS MEDVEDJIH LOKACIJ - primeri

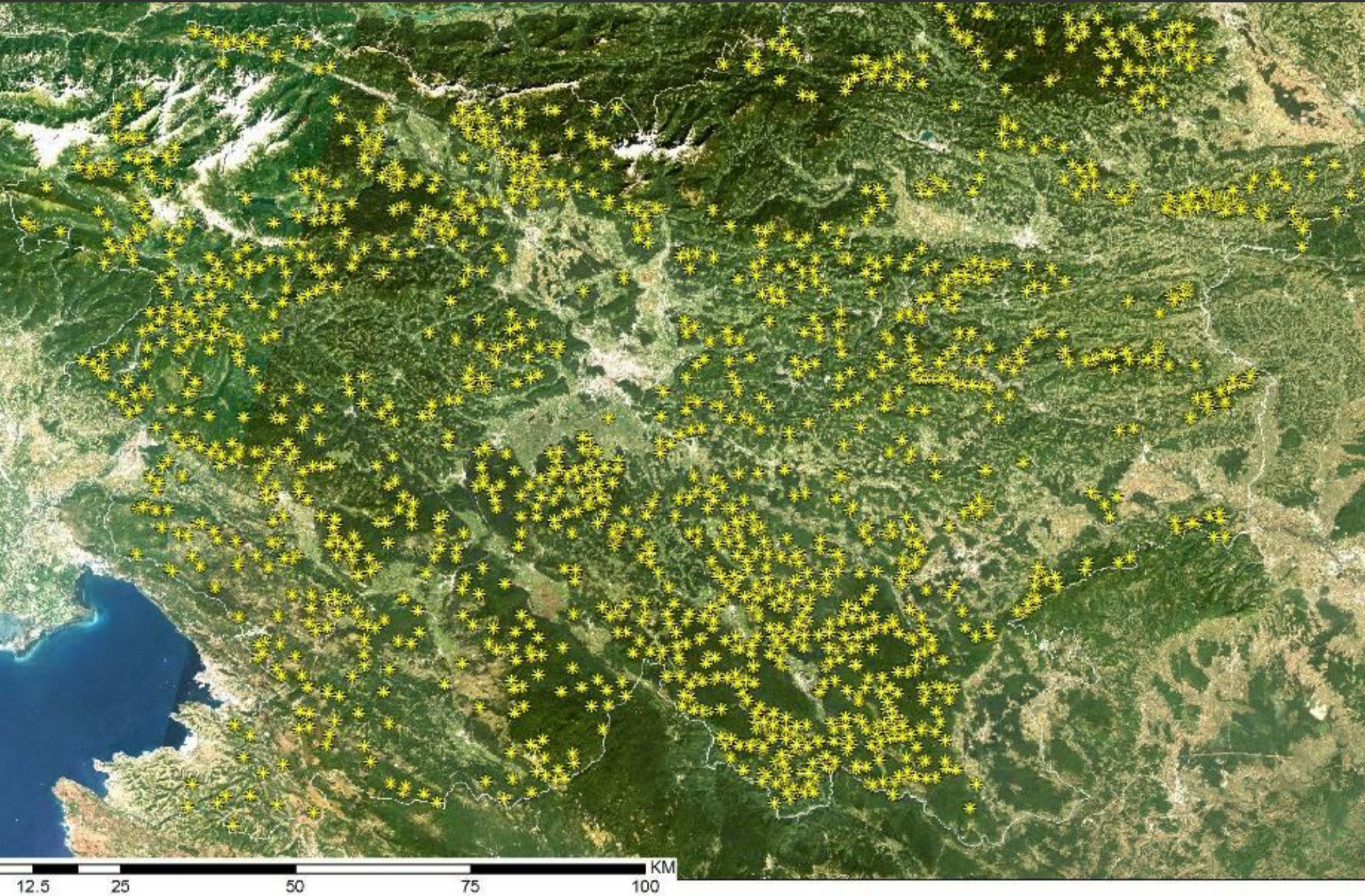

Ukrepi za zmanjševanje konfliktov

Ukrepi za zmanjševanje konfliktov

Ukrepi za zmanjševanje konfliktov

Ukrepi za zmanjševanje konfliktov

“ Najučinkovitejši ukrep zmanjševanja konfliktov je, da se medvedom prepreči dostop do hrane človeškega izvora”

Knight in sod. 1988, Herrero 2002, Sato in sod. 2005 ...

foto: Grizzly & Wolf Discovery Center

Ukrepi za zmanjševanje konfliktov

konfliktov je, da se
"izvora"

18, Herrero 2002, Sato in sod. 2005 ...

Ukrepi za zmanjševanje konfliktov

foto: Miha Krofel

Ukrepi za zmanjševanje konfliktov

“ Najučinkovitejši ukrep zmanjševanja konfliktov je, da se medvedom prepreči dostop do hrane človeškega izvora”

Knight in sod. 1988, Herrero 2002, Sato in sod. 2005 ...

- sanacija ilegalnih odlagališč odpadkov
- ureditev deponij odpadkov
- zaščita čebelnjakov in drobnice z električnimi ograjami
- vplejevanje medo-varnih smetnjakov

Ukrepi za zmanjševanje

„ Najučinkovitejši ukrep zmanjševanja
medvedom prepreči dostop do odpadkov

- sanacija ilegalnih odlagališč odpadkov
- ureditev deponij odpadkov
- zaščita čebelnjakov in drobnice
- vplejevanje medo-varnih smetnjakov

foto: Miha Krofel

Ukrepi za zmanjš

foto: Grizzly & Wolf Discovery Center

➤ ureditev deponij odpadkov

➤ zaščita čebelnjakov in drobnih

➤ vplejevanje medo-varnih sme

foto: Miha Krofel

foto: Miha Krofel

foto: Miha Krofel

Srečanje z medvedom

Srečanje z medvedom

- rjavi medved ne lovi človeka za hrano
- večina medvedov se človeka boji in se mu raje izognejo

Srečanje z medvedom

- rjavi medved ne lovi človeka za hrano
večina medvedov se človeka boji in se mu raje izognejo
- ne preseneti medveda, glasna hoja
- ne teči, ampak se počasi umakni; ne delaj sunkovitih gibov
- ne približuj se mladičkom, ne hodi v brloge
- ne hrani medveda, pazi na odpadke

Srečanje z medvedom

Srečanje z medvedom

„MEDVEDOV SE NAM NI TREBA BATI, VENDAR
MORAMO OHRANITI PRAVO MERO SPOŠTOVANJA “

Hvala za pozornost

